

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የከተማና መሠረተ ልማት ሚኒስቴር**

**የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ
አዲት ሪፖርት**

**መጋቢት /2015
አዲስ አበባ**

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የከተማና መሠረተ ልማት ሚኒስቴር
የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ሪፖርት

የከተማና መሠረተ ልማት ሚኒስቴር የተመደበለትን የመደበኛ እና የካፒታል በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የከተማና መሠረተ ልማት ሚኒስቴር ስራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን ኦዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ፡፡

ኦዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የኦዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የኦዲት ደረጃዎች መከተል ኦዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የኦዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

ኦዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አሀዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና ኦዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

ኦዲት ሪፖርት

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ ኦዲቱን አቅደን አከናውናል።

ከዚህም በተጨማሪ ኦዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና ኦዲት ማከናወንን ይይዛል።

ለኦዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የከተማና መሠረተ ልማት ሚኒስቴር ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በመ/ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

ኦዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር ኦዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የኦዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የኦዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል። ዳዊት

- ☛ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የሂሳብ ማመዛዘኛ፣

የከተማና መሠረተ ልማት ሚኒስቴር የ2014 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ የተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፣ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ በመሆኑ በእኛ አስተያየት ሚኒስቴር መ/ቤቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች እና የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓቱ አጥጋቢ ሆኖ ተገኝቷል። ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም፣ ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፣ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል።

I. ትኩረት ሊሰጥባቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

- 1.1. በተለያዩ የወጪ ሂሳብ መደብ በድምሩ ብር 964,840.17 ያለ ሂሳብ መደባቸው የተመዘገቡ መሆኑ፡-
- 1.2. ለሚኒስቴሩ በየበጀት አርዕስቱ የተመደበው የተስተካከለ በጀት እና ሥራ ላይ የዋለው ከ10% (በመቶ) በላይ የሆነውን ንጽጽር ሲደረግ ከመደበኛ በጀት በድምሩ ብር 61,349,883.54 እና ከካፒታል በጀት ብር 2,589,289,700.55 በጠቅላላ ድምር ብር 2,650,639,584 .09 ሥራ ላይ ያልዋለ በጀት መኖሩ ፤

II የሕጋዊነት ጉዳዮች (Compliance Issues)

- 2.1 በመ/ቤቱ በ2014 በጀት ዓመት ጥቃቅን ግዥዎች በተለያዩ የወጪ ማስመስከሪያዎች በዓመት ውስጥ በአጠቃላይ ብር 1,496,342.87 ክፍያ በመፈጸሙ በመመሪያው መሰረት መክፈል ካለበት በድምር ብር 150,000.00 በላይ ብር 1,346,342.87 በአንድ በጀት ዓመት በቀጥታ ግዥ የተፈጸመ መሆኑ ፤
- 2.2 ግዥዎችን በበጀት አመቱ መጨረሻ ባሉት ጊዜያት ውስጥ በጥድፊያ መፈጸም የመንግስትን በጀት ለብክነት ሊያጋልጥ የሚችል አሰራር ከመሆኑ ጋር ተያይዞ ከሚያዚያ 30 በኋላ በቀሩት ሁለት ወራቶች ውስጥ ግዥ መፈጸም እንደሌለበት በመንግስት አቅጣጫ የተሰጠ ቢሆንም በድምር ብር 10,276,543.63 የቢሮ መገልገያ አቅርቦት፣ የደንብ ልብስ፣ የህትመት አገልግሎት ግዥ፣ የፕላንት ማሽነሪ ጥገና እና እድሳት፣ የመስተንግዶ አገልግሎት እና የመሳሰሉት ግዥዎች ተፈጽሞ መገኘቱ፤
- 2.3 በጠቅላላ ድምር ብር 19,992,572.74 ወቅቱን ጠብቆ ያልተሰበሰበ ሂሳብ መሆኑ፤
- 2.4 የፌዴራል መንግስት ህንፃዎች ግንባታ ፕሮጀክት ጽ/ቤት በድምሩ ብር 4,533,272.03 ወቅቱን ጠብቆ ያልተከፈለ ውዝፍ ተከፋይ ሂሳብ ሲሆን በሚኒስቴሩ ማስረጃው ቀርቦ ለማን እንደሚከፈል ዝርዝር ማስረጃው ያልቀረበ ብር 914,181.21 በጠቅላላው ብር 5,447,453.24 ያልተወራረደ ተከፋይ ሂሳብ መኖሩ፤

በአዲቱ ወቅት ተረጋግጧል፡፡

III. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

- በ2014 በጀት ዓመት የንብረት ቆጠራ ተደርጎና ከወጪ ቀሪ ተመዛዝኖ የመ/ቤቱ ንብረት በትክክል የሚታወቅ ስለመሆኑ የንብረት ቆጠራ ውጤት ያልቀረበ መሆኑ፡-

- በተለያዩ የስራ ክፍሎች የሚገኙ አዳዲስ ወንበሮች፣ ጠረጴዛዎች ሼልፎች ለሚመለከታቸው ሰራተኞች በውስጥ ፎርም ተሰጥቶ ቁጥጥር የማይደረግባቸው ከመሆኑም በላይ እንደ እቃዎቹ አይነት መለያ እና ሲሪያል ቁጥር ያልተሰጣቸው ንብረቶች የሚገኙ መሆኑ፡-
- በዋና መ/ቤት ቤዝመንት በአቶ ገመቺሽ ስር በሚገኘው መጋዘን ውስጥ ያለአገልግሎት ተቀምጠው የሚገኙ አሮጌ ወንበሮች፣ በቢን ካርድ ማስረጃ መሰረት ለስምንት አመት ያክል ተቀምጠው የሚገኙ የመኪና መለዋወጫዎች፣ ፊልትሮዎች፣ ጋስኬት የመኪና ራዲያተር ኬብል፣ የመኪና ዋይፕሮች፣ በቁጥር ለመግለጽ የማይቻል ሾክ አብዞርሽር፣ ፍሬን ብሬክ ፓድ፣ በልብ (የመስታወት)፣ የመኪና ምንጣፎች፣ ሪፍሌክተሮች፣ የፍሪሲዮን ኬብል፣ ሌንስ፣ BULB ፊደዝ air ፊልትሮ የመኪና ባትሪዎች፣ የካርታ ፕሪንተር ማሽን ያለ አገልግሎት ተቀምጠው የሚገኙ ሲሆን በዚህ ክፍል ውስጥ አዳዲስ ቋሚ ንብረቶች (ፕሪንተሮች፣ ሶፋ፣ ወንበሮች፣ ፕሪዝም ሴት ቶታል እስቴሽን፣ ዳይፖል አንቴና፣ አሉሚኒየም ትራይፖድ፣ ቴሌቪዥኖች) በአባራ ተበላሽተው የሚገኙ መሆኑ፡-
- በዋና መ/ቤት ቤዝመንት በወ/ሮ ተወዳጅ ስር የሚገኘው መጋዘን ውስጥ በመዋቅሩ ምደባ ካላገኙ ሰራተኞች የተመለሱ አገልግሎት የሚሰጡ ብዛት ያላቸው ዴስክ ቶፕ ኮምፒውተሮች፣ ላፕቶፖች ፕሪንተሮች ፎቶ ኮፒ ማሽኖች ወንበሮች የውሃ ማጣሪያዎች፣ ሼልፎች፣ የሻይ ማሽን አገልግሎት የሚሰጡ እና የማይሰጡ በአንድነት ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑን
- በንብረት ማስቀመጫ መጋዘን ውስጥ ከ 2009 ጀምሮ አገልግሎት ሳይሰጡ ወደ 5 ዓመት የቆሙ ሞተር ሳይክል የታርጋ ቁጥር 4-0887 እና 4-1377 የሚገኝ ሲሆን በስምሪት ክፍልም ምዝገባ ውስጥ የማይገኝ መሆኑ፡-
- ታርጋ ቁጥር 4-06884 እና የታርጋ ቁጥር 4-03927 ከ 1 ዓመት በላይ የታርጋ ቁጥር 4-08970 ለ 4 ዓመት በግቢ ውስጥ ለፀሐይ፣ ለዝናብ እና ለአባራ ተጋልጠው በሜዳ ላይ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤
- የታርጋ ቁጥር 4-08971 ከ10 ወር በላይ የታርጋ ቁጥር 4-02017 ከ 1 ዓመት በላይ የታርጋ ቁጥር 4-22677 ለ 1 ዓመት በቤቶች ኮርፖሬት ጋራሻ ለጥገና ገብተው የሚገኙ መሆኑ እና

ኦዲት ሪፖርት

- የታርጋ ቁጥር 4-02976 ከ 28/02/2010 ጀምሮ የታርጋ ቁጥር 4-03092 ከ 30/05/2010 ጀምሮ ከ 4 ዓመታት በላይ አርማ ጋራዥ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑን በኦዲት ወቅት ለማወቅ ተችሏል፡፡
- የ14 ተሽከርካሪዎች የባለቤትነት መታወቂያ ደብተር በተለያዩ መሥሪያ ቤቶች ሥም ተመዝግበው የሚገኙ ሲሆን በፌዴራል መንግሥት የተሽከርካሪዎች ስምሪትና አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 32/2004 መሰረት እርምጃ እንዲወሰድባቸው ያልተደረገ መሆኑ

እርምጃ ያልተወሰደበት የ2013 በጀት ዓመት ኦዲት ግኝት፤

- የቀድሞ የፌዴራል ከተማ መሬትና መሬት ነክ ንብረት ምዝገባና መረጃ ኤጀንሲ ከሀምሌ 2012 እስከ ታህሳስ 2013 ከአቶ ዳዊት ሃይሌ ለሀገር ውስጥ አና ለውጪ አገር ህክምና መዋጮ ተቀናሽ ያልተደረገ ከደመወዝ ብር 21,532.00 ላይ አንድ በመቶኛ(1%) የስድስት(6) ወር ብር 1,291.92 መኖሩ
- የፌዴራል መንግስት ህንፃዎች ግንባታ ፕሮጀክት ጽ/ቤት የግንባታ ስራዎች ክፍያ ላይ ተቀናሽ ከተደረገው የመያዣ ሂሳብ ውስጥ በ2007 በጀት ዓመት የመጀመሪያ ርክክብ ሲደረግ ከተያዘው ገንዘብ ውስጥ 50 በመቶው የመያዣ ሂሳብ ተመላሽ የተደረገ ሲሆን ቀሪው 50 በመቶ የመያዣ ሂሳብ ብር 1,829,747.23 ግን ለረጅም አመታት ተመላሽ ያልተደረገ በሚል የተያዘው የእርምት እርምጃ ያልተወሰደበት ሂሳብ መኖሩ በኦዲት ለማወቅ ተችሏል፡፡

የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት

መጋቢት 2015 ዓ.ም